

Buletin informativ editat în cadrul inițiativei „Sustținerea democrației, a independenței și transparenței instituțiilor publice-cheie din Republica Moldova”

BULETIN INFORMATIV

NR.7. SEPTEMBRIE 2020

Cuprins

- 2 **NOUTĂȚI:** Angajații Primăriei Chișinău, instruiți de CNA cum să lupte cu corupția
- 3 **TRANSPARENȚĂ:** Transparență mimată și drepturi încălcate de poliție. Despre democrația din Moldova
- 5 **INSTITUȚII:** Viorel Pirvan: „Este important de a avea un echilibru între independența instituțiilor publice și influența politică”
- 8 **ACCES LA INFORMAȚIE:** Legea privind accesul la informație declarată desuetă de CSJ
- 10 **DEMOCRAȚIE:** Veaceslav Ioniță: „Democrația înseamnă responsabilitatea autorităților”
- 12 **ANALIZĂ:** Accesul la date de interes public vs. protecția datelor cu caracter personal

Independența instituțiilor publice, evaluate în premieră de IDIS „Viitorul”

IDIS „Viitorul”, cu suportul institutului INEKO din Slovacia au evaluat nivelul de independență al instituțiilor publice-cheie din Republica Moldova, conform unei metodologii slovace. Evaluarea se bazează în mare parte pe prevederile cuprinse în actele normative, care reglementează modalitatea de organizare a instituțiilor, alegere/numire a organelor de conducere, revocarea din funcție

Astfel, au fost selectate 20 de instituții publice cu funcții de reglementare, control, prestări servicii și în sfera activității judiciare, care au fost evaluate în baza la 45 de indicatori, incluși în patru zone, reieșind din bunele practici internaționale, reglementările cuprinse în cadrul normativ național și informațiile publice disponibile.

continuarea la pag.5

NOUTĂȚI

Angajații Primăriei Chișinău, instruiți de CNA cum să lupte cu corupția

Sursa: www.ionceban.md

Angajații Primăriei Chișinău sunt instruiți de CNA cum să lupte cu corupția și ce înseamnă transparență și integritate. Pe parcursul a trei zile, funcționarii din cadrul primăriei vor fi instruiți în cadrul unei campanii, de către experții Centrului Național Anticorupție în scopul prevenirii actelor de corupție, asigurarea integrității instituționale, vulnerabilitățile și riscurile de corupție.

„Angajații APL vor primi și materiale informative despre riscurile acțiunilor de corupție și sancțiunile, care sunt prevăzute în acest sens. Evenimentele se desfășoară în curtea primăriei, în grupuri de până la 50 de persoane, cu respectarea tuturor normelor epidemice, în vederea prevenirii îmbolnăvirii cu Covid – 19”, a declarat Ion Ceban.

Cursurile de instruire derivă din Acordul de colaborare semnat între Primăria Chișinău și CNA în data de 20 mai, curent.

„Transparența și integritatea sunt pilonii pe care ne bazăm în activitatea zilnică a Primăriei Chișinău”, consideră Ion Ceban.

Scopul instruirii este prevenirea și combaterea corupției, fortificarea integrității funcționarilor și colaboratorilor din cadrul administrației publice locale Chișinău, a mai precizat Ceban.

TRANSPARENȚĂ

Deși în ajunul fiecărei campanii electorale candidații politici vorbesc de la tribune despre respectarea valorilor democratice, acestea rămân în mare parte la nivel de discuție, iar în realitate statisticile arată unde de fapt ne poziționăm la nivel internațional. Indexul democrației în R. Moldova a scăzut continuu din 2008 până în 2019 de la 6.50 la 5.76. Dacă în anul 2017 R. Moldova era pe poziția 78, în 2019 a coborât pe locul 83 din 167 de state.

Transparență mimată și drepturi încălcate de poliție. Despre democrația din Moldova

Cum se face că în R. Moldova indexul democrației este mai scăzut, chiar dacă ne înconjoară țări de la care putem învăța? Una din principalele probleme este lipsa unei culturi politice în rândul funcționarilor publici. Avem nenumărate cazuri în care candidații pentru diferite fotolii au venit cu promisiuni, după care, ajunși în funcții, au uitat de programele electorale pe care le citeau de la tribune. „Aceste practici nu fac altceva decât să dezamăgească cetățenii”, spune directorul de programe Promo-LEX, Pavel Postică.

Societatea civilă a dat alarma de nenumărate ori privind faptul că **autoritățile moldovenești au mult de lucru la mai multe capitole, în special la transparența procesului decizional**, dar și la îmbunătățirea modelului defectuos în gestionarea întrunirilor publice ale cetățenilor.

Transparența decizională mimată

Experiența unor asociații obștești a demonstrat că în procesul de discuții publice a anumitor probleme, precum și la adoptarea unor decizii, au existat situații când propunerile tehnice și apolitice nu au fost examinate de către autorități. „Am avut multe situații când transparența procesului decizional a fost efectiv mimată de autorități. Chiar dacă organizațiile societății civile și actorii interesați veneau cu anumite propuneri, ele doar erau bifate precum că au avut loc consultații, au primit un număr de răspunsuri, fără să fie făcut vreun tabel de divergență, fără să fie făcută o analiză și să fie explicat motivul de ce o anumită propunere este respinsă. Din punctul meu de vedere astfel de exemple știrbesc din imaginea autorităților”, explică Pavel Postică.

TRANSPARENȚĂ

Libertatea de întrunire, încălcată de poliția mascată?

În Raportul privind starea democrației în R. Moldova, realizat de IDIS Viitorul, se arată că **Poliția Republicii Moldova nu îmbunătățește semnificativ calitatea democrației**. Conform cetățenilor, Poliția contribuie negativ cu - 0,34 p, iar în opinia experților, cu -0,87 p la calitatea democrației. Discutând cu reprezentanții societății civile și activiștii civici, aceștia spun că deseori Poliția R. Moldova încalcă dreptul la libertatea de întrunire. Acest element ar fi doar una din acțiunile vizibile care ar scădea din calitatea democrației din țară și din încrederea în instituțiile statului.

Activistul civic și directorul de programe la Centrul de Politici și Reforme, Andrei Lutenco, spune că „Poliția a dezvoltat pe parcursul anilor mai multe metode de intimidare a protestatarilor pașnici, înainte, în timpul și după proteste. Aceste metode sunt adesea subtile, de exemplu, să facă o conferință de presă înainte de un protest anunțat, în care să povestească că ar exista anumite semnale despre riscuri de violențe, iar probele pe care le aduc sunt niște statusuri deocheate de pe Facebook. Asta convine foarte bine celor de la putere”.

Unii cetățeni, în urma protestelor, au avut nevoie de asistență juridică din cauza că au fost victime și le-a fost violat dreptul la întrunire. De exemplu, asociația Promo-LEX a reprezentat în instanțele naționale și internaționale cetățeni ale căror drepturi au fost încălcate de organele de ordine.

„Au fost multiple cazuri în care reprezentanții forțelor de ordine au venit la întruniri publice îmbrăcați în haine civile. Din această cauză puteau fi ușor confundați atât cu protestatarii, cât și cu anumiți provocatori. Noi am sesizat cazurile când dumnezeilor au intervenit nejustificat și au aplicat inclusiv forța fizică, mijloacele speciale din dotare”, spune Pavel Postică.

Buletin informativ publicat în cadrul inițiativei „Sustinerea democrației, a independenței și transparenței instituțiilor publice-cheie din Republica Moldova”.

Am încercat să aflăm opinia instituției publice, și am adresat câteva întrebări Inspectoratului General de Poliție, cu referire la metodele pe care le aplică angajații săi atunci când au loc întruniri publice, am solicitat și un comentariu despre faptul că instituția este prezentată drept una din cele care scade din nivelul democrației din R. Moldova, însă am primit răspunsuri evazive. „Concluziile subiective la care faceți referire,..., în baza cărora au fost formulate respectivele concluzii, lasă loc pentru subiectivism. Nu putem comenta aceste informații.” Iar în „cazurile în care au fost depistate abuzuri din partea polițiștilor, au fost întreprinse măsuri coercitive în privința persoanelor vinovate”, ne-au spus la Secția Comunicare și Protocol IGP.

Pe ce loc urmează să se poziționeze R. Moldova la capitolul democrație la anul viitor? Totul depinde atât de corectitudinea instituțiilor publice, cât și de insistența cetățenilor.

Acest articol a fost scris cu prilejul Zilei Internaționale a Democrației, care a fost pe 15 septembrie.

Sursa: www.gazetadechisinau.md

INSTITUȚII PUBLICE

Viorel Pîrvan: „Este important de a avea un echilibru între independența instituțiilor publice și influența politică”

Institutul pentru Dezvoltare și Inițiative Sociale (IDIS) „Viitorul”, cu suportul Institutului pentru Reforme Economice și Sociale (INEKO), și-a propus ca scop evaluarea nivelului de independență al instituțiilor publice-cheie din Republica Moldova, conform unei metodologii similare implementată în Slovacia.

Necesitatea unei astfel de evaluări pornește de la starea precară a democrației în Moldova și problemele sistemice și de durată, precum independența sectorului justiției, lupta împotriva corupției, funcționalitatea instituțiilor publice etc, care erodează încrederea cetățenilor în actul de guvernare.

Astfel, au fost selectate **20 de instituții publice cu funcții de reglementare, control, prestări servicii și în sfera activității judiciare, care au fost evaluate în baza la 45 de indicatori**, incluși în patru zone, reieșind din bunele practici internaționale, reglementările cuprinse în cadrul normativ național și informațiile publice disponibile.

Aceste instituții sunt: **Avocatul Poporului, Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică, Agenția Servicii Publice, Autoritatea Națională de Integritate, Banca Națională a Moldovei, Centrul Național Anticorupție, Curtea Constituțională, Casa Națională de Asigurări Sociale, Compania Națională de Asigurări Medicale, Consiliul Audiovizualului, Consiliul Concurenței, Consiliul Superior al Magistraturii, Comisia Națională a Pieței Financiare, Curtea de Conturi, Compania „Teleradio – Moldova”, Inspectoratul General de Poliție, Inspectia Financiară, Procuratura Generală, Serviciul Fiscal de Stat, Serviciul Vamal.**

Evaluarea se bazează în mare parte pe prevederile cuprinse în actele normative, care reglementează modalitatea de organizare a instituțiilor, alegere/numire a organelor de conducere, revocarea din funcție. Suplimentar, au fost analizați indicatori care se referă la transparența proceselor de alegere a organelor de conducere, dar și au fost evaluate veniturile persoanelor numite și angajaților instituțiilor.

Rezultatele evaluării și clasamentul reprezintă mai mult un punct de referință, comparație, discuții și nu neapărat o certitudine că instituția poziționată cel mai sus în clasament este cea mai independentă și invers, cea clasată mai jos nu neapărat este lipsită de independență. În speță, cu cât o instituție corespunde mai mult indicatorilor din metodologie, cu atât mai mari sunt șansele ca aceasta în final să atingă un nivel înalt de independență. Însă, independența instituțiilor nu ține doar de normele bune ale cadrului normativ, mai sunt și alți factori care pot influența sau chiar periclita independența unei instituții cu reglementări perfecte.

Evaluarea are ca obiective identificarea problemelor majore, obstacolelor și lacunelor în modalitatea de organizare, constituire a organelor de conducere și activitatea instituțiilor publice, dar și formularea recomandărilor pentru sporirea independenței instituțiilor publice și ajutorarea autorităților publice competente în eforturile de ridicare a nivelului de independență.

INSTITUȚII PUBLICE

Printre constatările importante ale evaluării am putea nota:

- Din cele 20 de instituții evaluate, 14 reprezintă/sau dispun de organe colective. **Independența unei instituții este mai mare dacă aceste entități reprezintă organe colective** sau dispun de organe colective - organul de conducere este format din mai multe persoane sau pe lângă organul executiv mai există și un consiliu de administrație/supraveghere.
- **Doar pentru patru instituții membrii organului de conducere sunt numiți în diverse moduri**, cu implicarea diferitor autorități, care își împărtășesc responsabilitățile de numire (pe orizontală), fiind o modalitate de dispersare a eventualelor concentrări de influențe. Astfel, membrii Consiliului de Integritate al ANI sunt desemnați de către șase subiecți; judecătorii Curții Constituționale sunt numiți de către trei autorități publice distincte; în cadrul Consiliului Superior al Magistraturii o parte sunt membri de drept, o parte din membri sunt numiți de către Parlament, iar o parte sunt aleși de Adunarea Generală a Judecătorilor; iar în Consiliul Superior al Procurorilor, pe lângă membri de drept, ceilalți membri sunt aleși de către cinci subiecți prevăzuți de lege.
- Doar în privința Autorității Naționale de Integritate și Procuraturii Generale membrii organului de conducere/Consiliului de administrație sunt aleși de mai mulți actori (pe verticală). În speță, Președintele ANI este numit în funcție de Președintele Republicii Moldova la propunerea Consiliului de Integritate, iar Procurorul General este numit în funcție de Președintele Republicii Moldova la propunerea Consiliului Superior al Procurorilor. În privința mai multor instituții publice cadrul normativ prevede implicarea unor actori suplimentari în procesul de numire pe lângă autoritatea competentă de numire în funcție, Însă, în aceste cazuri de facto există un singur actor real – Parlamentul, organe sale de conducere.
- Pentru 14 instituții evaluate **audierea publică nu este parte a procesului de selecție pentru funcțiile organelor de conducere**. Pentru trei instituții (Curtea Constituțională, Consiliul Superior al Magistraturii și Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică) audierea publică este caracteristică doar unor membri din organul colectiv de conducere.
- În același timp, pentru ocuparea funcțiilor de conducere în instituțiile precum Avocatul Poporului, Centrul Național Anticorupție și Procuratura Generală, au fost desfășurate audieri publice care se înscriu în noțiunea acestui instrument a procesului de selecție. În privința acestui indicator (audiere publică) au fost verificate atât prevederile cadrului normativ, cât și ultimele practici de selectare și numire a candidaților în organele de conducere.

INSTITUȚII PUBLICE

- Pornind de la ideea că o instituție publică este mai puternică dacă temeiurile de destituire a conducerii/membrului Consiliului sunt prevăzute expres, clar și justificativ în cadrul normativ, evaluarea s-a axat pe identificarea următoarelor motive de destituire a conducerii entității: în cazul unei justificări exhaustive; în baza unei decizii a organului de control; în temeiul unei hotărâri judecătorești valide sau a îndeplinirii unei funcții incompatibile. Rezultatele evaluării arată că în 14 din cele 20 de instituții prevederile legale cuprind temeiurile sus-menționate de destituire a conducerii entității.
- În șapte instituții publice au fost identificate cazuri de numire în organele de conducere a membrilor care au fost activi politic cu doi ani înainte de a fi numiți (ANRE, BNM, Curtea Constituțională, CNAM, Consiliul Audiovizualului, Consiliul Concurenței, Curtea de Conturi).

- În cadrul evaluării a fost punctat și faptul dacă entitatea este suverană în deciziile sale. În majoritatea actelor normative care reglementează organizarea și activitatea instituțiilor se menționează expres despre garanțiile de independență ale instituțiilor, autonomie față de orice autoritate publică. Un caz aparte le constituie șapte instituții monitorizate (Agenția Servicii Publice, Casa Națională de Asigurări Sociale, Compania Națională de Asigurări în Medicină, Inspectoratul General al Poliției, Inspekția Financiară, Serviciul Fiscal de Stat și Serviciul Vamal), subordonate Guvernului sau ministerului de resort. Astfel, în calitatea lor de autorități administrative centrale, pe de o parte, acestea dispun de autonomie decizională în chestiunile ce țin de realizarea propriei misiuni, pe de altă parte, activitatea instituțiilor respective este supusă controlului de către Guvern sau ministerul responsabil.

Rezultatele finale ale evaluării, precum și clasamentul de evaluare a potențialului de independență a instituțiilor publice, vor fi prezentate publicului la sfârșitul lunii octombrie sau începutul lunii noiembrie.

ACCES LA INFORMAȚIE

Legea privind accesul la informație declarată desuetă de CSJ

Sursa: www.moldovacurata.md

Jurnaliștii și cetățenii riscă să nu mai primească răspunsuri la solicitările de informații de interes public în termenul de 15 zile lucrătoare, așa cum prevede Legea privind accesul la informație, iar autoritățile să nu mai poată fi acționate în judecată pentru răspunderea tardivă sau pentru că nu au oferit nici un răspuns la solicitări. Acest lucru se poate întâmpla din cauza unei decizii a Curții Supreme de Justiție (CSJ), prin care s-a constatat că, odată cu adoptarea noului Cod Administrativ, Legea privind accesul la informație cade în desuetudine (ieșită din uz).

Jurnaliștii trimit solicitări de informații, dar nu întotdeauna primesc răspunsuri, iar de multe ori, chiar dacă vin la timp, răspunsurile sunt formulate superficial. Liuba Șevciuc, jurnalistă de investigație și co-fondatoarea proiectului media „CU SENS” a trimis o solicitare către președintele Igor Dodon, prin care i-a cerut informații despre despăgubire pe care trebuie să le plătească Rusia agricultorilor din stânga și dreapta Nistrului pentru că regimul autoproclamat de la Tiraspol le-a interzis în perioada 2004-2006 să-și lucreze terenurile agricole amplasate după traseul Rîbnița – Tiraspol. Jurnalista solicita informația pentru o investigație și dorea să știe ce face/a făcut președintele Republicii Moldova în acest caz și dacă a avut vreun dialog cu oficialii ruși la acest subiect.

Deși au trecut cele 15 zile lucrătoare, stabilite de lege pentru răspunsurile la cererile de solicitare a informației, Președinția așa și nu a răspuns. Liuba Șevciuc afirmă că nu știe ce să facă, deoarece investigația bate pasul pe loc, iar ca să-l acționeze în judecată pe președinte, nu dispune de surse financiare. În aceeași situație s-a pomenit și Irina Tabaranu, jurnalistă la TVR Moldova. Ea a solicitat în luna iulie informații de la Agenția Servicii Publice și de asemenea nu a primit vreun răspuns.

Solicitările considerate petiții

La 17 iunie 2020, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție a emis o decizie, prin care a constatat că Legea privind accesul la informație nu mai este aplicabilă odată cu intrarea în vigoare, la 1 aprilie 2019, a noului Cod Administrativ. Astfel, magistrații califică solicitantul de informații ca și petiționar și menționează în decizie că, dacă acesta nu a primit un răspuns de la autoritate, atunci el trebuie să expedieze o cerere prealabilă.

ACCES LA INFORMAȚIE

Legea privind accesul la informație declarată desuetă de CSJ

Continuare

„Astfel, în cazul când cererea petiționarului cu privire la emiterea actului administrativ individual, este respinsă, atunci cererea prealabilă are ca finalitate anume de a obține totuși actul administrativ individual favorabil solicitat. Totodată, autoritatea publică emitentă, și eventual cea ierarhic superioară, verifică repetat și dacă este necesar efectuează investigarea suplimentară a stării de fapt, și după caz, fie emite actul administrativ individual solicitat sau își consolidează actul administrativ individual de respingerea a cererii petiționarului”, este menționat în decizia CSJ. La modul practic, asta înseamnă că **redacțiile, jurnaliștii sau cetățenii care nu pot obține informații de interes public de la autorități și se adresează în judecată, ar putea pierde în instanță**, căci magistrații ar putea face trimitere la decizia CSJ prin care Legea privind accesul la informație nu mai este aplicabilă.

Vid legislativ

Avocatul Nicolae Frumosu afirmă că, până la adoptarea deciziei CSJ cu referire la desuetudinea Legii privind accesul la informație, solicitantul de informații oficiale, în cazul încălcării drepturilor sale, putea să se adreseze cu o plângere contravențională sau să înainteze o acțiune în instanță, solicitând obligarea furnizării informației oficiale și eventual recuperarea prejudiciului.

„În condițiile actuale, modul de aplicare a prevederilor legale în cazul contravenției de încălcare a legislației privind accesul la informație (art. 71 Cod contravențional) a devenit incert. Altfel spus, nu este clar cum vor fi aplicate sancțiunile pentru încălcarea unor prevederi, dacă acestea au fost declarate desuete și inaplicabile. Prin urmare, există riscul ca reprezentanții autorităților publice să nu mai poată fi sancționate contravențional pentru omisiunea furnizării sau furnizarea tardivă a informațiilor oficiale. Doar practica ne va răspunde la acesta dilemă”, spune N. Frumosu.

Avocatul consideră că CSJ nu a avut premise să declare Legea privind accesul la informație ca fiind desuetă, or legea respectivă a fost și este invocată întotdeauna de către justițiabili și autoritățile publice, fapt confirmat de însăși practica judiciară

Piedică pentru jurnaliști?

Vicepreședintele Comisiei parlamentare cultură, educație, cercetare, tineret, sport și mass-media, Vasile Năstase, jurnalist de profesie, cunoaște această problemă, însă consideră că nu magistrații trebuie să decidă dacă o lege sau alta cade în desuetudine, ci magistrații de la Curtea Constituțională.

DEMOCRAȚIE

Veaceslav Ioniță

Democrația înseamnă responsabilitatea autorităților

Sursa: www.rvs.md

Credeți că în Moldova funcționează un sistemul democratic și cum ați descrie democrația Republicii Moldova?

-Eu cred că Republica Moldova ultimii 30 de ani a avansat pe calea democrației. Pentru a evalua starea democrației din țara noastră, IDIS Viitorul a realizat o cercetare amplă axată pe trei dimensiuni. Așadar, am întrebat cetățenii ce cred ei despre democrației, intervievând o mie de persoane; a discutat cu experții pentru a afla opinia lor despre democrației și am comunicat cu reprezentanții din diasporă și i-am întrebat ce cred și ei despre democrația din Republica Moldova. Concluzia tuturor a fost faptul că starea democrației în Republica Moldova în ultimii ani de zile degradează.

Atunci când întrebăm oamenii care sunt factorii care au dus la scăderea calității democratice din țară, oamenii răspund că lovitură de bază asupra democrației a fost fraudă bancară din 2014. Oamenii consideră că fraudă bancară pe lângă faptul că ne-a adus la sărăcie, a lovit ca cuțitul democrația Republicii Moldova.

Fraude bancare s-au mai întâmplat și în alte țări, dar cred că revolta cetățeanul este determinată de faptul că a fost o fraudă și de prestația autorităților că nu s-a făcut nimic: timp de șase ani nu a fost recuperat nici un leu.

Iar lipsa de democrație este lipsa de responsabilitate a autorităților.

Iar oamenii fac legătura dintre acestea. Dacă nu ai democrație, nu ai autorități responsabile și nu ai autorități care se tem de oameni înseamnă că autoritățile fură și nu pățesc nimic, înseamnă că avem un popor sărac. Putem face o legătură foarte rapidă dintre lipsa democrației, decepția oamenilor privind democrația și legătura că suntem săraci căci nu avem democrație și autoritățile nu se tem de popor și fac ce vor ei.

DEMOCRAȚIE

Ne-ați putea spune cum este percepută democrația de cetățeni? Cu ce asociază oamenii cel mai des democrația?

Analizând cercetările privind matricea democrației în ultimii 15 ani de zile putem vorbi despre pilonii democrație sau oamenii care cred în valorile democratice. Aceștia sunt oamenii care cred că conducerea țării este aleasă de către popor și oameni și lucrează în interesul poporului. Numărul oamenilor care cred în valorile democratice a scăzut enorm în această perioadă, ajungând la 6 %. Este o catastrofă deoarece am avut și 30%. A doua categorie sunt pesimiștii, adică oamenii care consider că conducerea nu acționează în interesul poporului, și la fel, numărul lor scăzut. Un alt aspect ține de încrederea cetățenilor în Guvern, Parlament, Președinție.

Iar gradul de încredere al cetățenilor în autoritățile statului este direct proporțional de numărul persoanelor care cred în valorile democratice. Și atunci recomandarea mea către autorități pentru a se bucura de susținerea poporului și a evita decepția cetățenilor este să-și îmbunătățească prestația. Dacă ne uităm atent după alegeri numărul lui oamenilor care cred în valorile democratice crește. Chiar dacă oamenii au fost mințiți pe parcursul ultimii 30 de ani ei își mai pun o data speranța că noul Președinte, noul Parlament sau Guvern au fost aleși după voința poporului și acționează în interesul său. Oamenii dintotdeauna au creditat autoritățile cu mare încredere și apoi vine decepția. Decepția cetățenilor vine cam jumătate, un an de zile după alegeri.

Care sunt principalele constatări ale raportului?

Noi am rugat atât cetățenii, cât și experții să se expună asupra stării democrației în România, Rusia și Ucraina. Astfel, în privința României avem practic un consens unanim, populația crede că în România există cel mai înalt nivel de democrației, experții sunt mai rezervați, iar diaspora este cea mai rezervată deoarece analizează mai critic. În Republica Moldova avem un consens unic și toți consideră că în țara noastră democrația este proastă.

Diferența este că populația și experții au atitudini rezervate și consideră că starea democrației din Moldova nu este prea bună, iar în ce privește diaspora, aceștia spun că starea democrației este proastă. Diaspora este mai critică decât experții și oamenii plecând peste hotare și văzând alte valori și alte moduri de trai despre ce înseamnă Moldova. În privința Rusiei avem însă un paradox. Dacă experții și diaspora spun că în Rusia nu există democrație, atunci populația consideră că în Rusia există democrație. Iar această convingere vine din spațiul mediatic, din știrbirea realității în fața cetățenilor. Acest lucru înseamnă că populația nu înțelege pe deplin ce înseamnă democrația.

Cetățenii noștri consideră că populația fiind săracă nu are timp pentru democrație, ar totuși cetățenii noștri intuitiv simt că bunăstarea lor și nivelul lor de trai depinde de calitate democrației. Avem un număr mare de cetățeni care consideră că calitatea democrației depinde de bunăstarea lor.

Care sunt principalele amenințări ale democrației?

În privința actorilor care influențează cel mai tare starea democrației în Republica Moldova, atât experții, cât și cetățenii consideră că **societatea civilă influențează pozitiv calitatea democrației în țară**. Anume societatea civilă și mobilizarea cetățenilor este flacăra care încă mai pâlpâie și datorită căreia democrația în țară mai avansează. La fel, populația creditează pozitiv și mass-media privată, care contribuie la promovarea democrației în Republica Moldova. Iar în opinia experților și a cetățenilor, instituția care cel mai grav afectează democrația și cel mai dur lovește în democrației și datorită căreia în Moldova degradează democrația sunt instanțele de judecată.

Accesul la date de interes public vs. protecția datelor cu caracter personal

Sursa: www.juridicemoldova.md

Într-o societate democratică dreptul de acces la date de interes public al persoanelor fizice și juridice trebuie să coexiste într-o relație lucrativă cu dreptul la protecția datelor cu caracter personal. Atunci când unul din drepturile enunțate se manifestă într-un mod mult prea pronunțat în detrimentul altuia, faptul dat se răsfrânge negativ asupra altor principii fundamentale, precum ar fi transparența, rezonabilitatea, legalitatea, etc.

Deseori pe portalul Registrul de stat al actelor locale unde autoritățile publice locale publică toate actele adoptate, putem vedea documentul care este în mare parte anonimizat, drept consecință nemaifiind eficientă publicare acestuia. În conținutul actelor locale publicate se anonimizează sumele de bani din bugetul public care se alocă pentru chestiuni publice, numele/prenumele primarilor, aleșilor locali, numere cadastrale ale bunurilor imobile proprietate publică, ștampila instituției publice, codul fiscal al autorității publice etc.

La fel, nu există o consecvență în anonimizarea datelor. Spre exemplu, într-un act publicat de către autoritatea publică locală semnătura primarului este anonimizată, iar în alt act emis de aceeași autoritate publică semnătura acestuia este vizibilă.

Recent în mass-media a apărut informație potrivit căreia un consiliul local a votat pentru interzicerea înregistrării video a ședinței publice cu transmisiunea live a acesteia de către o asociație obștească, pe motiv că aceasta nu este înregistrată ca operator de date cu caracter personal. În același timp alte autorități publice asigură înregistrarea video și transmisiunea live a ședințelor publice pentru a informa cetățenii asupra chestiunilor de interes public.

Constituie acțiunile descrise o măsură necesară de protecție a datelor cu caracter personal sau este o măsură inventivă a autorităților publice pentru a diminua dreptul de acces al persoanelor fizice/juridice la anumite informații de interes public?

In **atenția utilizatorilor Registrul** Persoanelor autorizate furnizorii de date din autoritățile publice locale de ambalaj murci sunt responsabile de veridicitatea și integritatea datelor incluse în Registrul și poartă răspundere personală. În conformitate cu legislația în vigoare pentru planificarea, autorizarea, înregistrarea și certificarea acestor produse agricole, inclusiv pentru protecția datelor cu caracter personal în procesul plășării actelor administrative în Registrul.

Opțiuni de căutare

410435 acte administrative

[resetează opțiunile de căutare](#) 25 ✓

Data emiterii	31. Cu privire la instituirea tutellei/curatelii asupra minorilor Dezileu Tănasea a.n.25.01.2008 Dezileu Ștefăniș a.n.06.06.2009 din 06.07.2018	01.01.1970
Act	Actul însoțitor: A.C.I. 14/06/09	ACT ARHIVAT/ANULAT
Statut document	86. - Cu privire la instituirea tutellei temporare asupra minorilor ***** a.n.***** din 06.08.2008	07.08.2008
Act suspendat	<i>Dispoziție</i> Primăria Sălcuța, JUDEȚ ALBA	ACT ÎN VIGILANȚĂ
Act în vigoare	58. - Cu privire la instituirea unui regulament special de activitate a instructorilor de educație timpurie din 06.08.2008	06.08.2008
Act abrogat/ anulat	<i>Dispoziție</i> Primăria Șelbea-Vodă, JUDEȚ VARGHA	ACT ÎN VIGILANȚĂ
Nr. de ordine document	57. - Cu privire la amplasarea unui teren pentru comercializarea produselor agricole pe str. 31 August 1989 din 06.08.2008	06.08.2008
exemplu 3212/p.35. 1254	<i>Dispoziție</i> Primăria Șelbea-Vodă, JUDEȚ VARGHA	ACT ÎN VIGILANȚĂ
Tip document	20.04. - Cu privire la crearea Comisiei Centrale pentru examinarea și evaluarea gradului de adecvare a culturilor agricole, urmare a calamităților naturale și, seacă din 06.08.2008	06.08.2008
Decizie	<i>Dispoziție</i> Primăria Șelbea-Vodă, JUDEȚ VARGHA	ACT ÎN VIGILANȚĂ
Dispoziție		
Holăre din UTA Gălățuia		

ANALIZĂ

"Cu privire la modificarea bugetului primăriei comunei Vasilcău pentru anul 2020"
 În conformitate cu art.28 din Legea nr. 297-XV din 16 octombrie 2003 privind finanțele publice locale și art.53 alin.(5) din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181 din 25 iulie 2014, în temeiul art. 14 (2) lit.f),n) al Legii privind administrarea publică locală nr.436-XVI din 28.12.2006 cu modificările și completările ulterioare, consiliul comunal VASILCĂU, DECIDE:

1. 1. Se modifică bugetul primăriei comunei Vasilcău după cum urmează:

Denumire	Clasificarea programelor PIP2	Clasificarea funcțională F1F2F3	Activitatea P3	Suma alocației conform codului economic	Cod EKO 6	Lei
Aparatul primarului	0301	0111	00005			
Aparatul primarului (Iluminat strădal)	7505	0640	00335			
Total alocații din soldul disponibil la 01.01.2020						
Aparatul primarului (Sustineri socială)	9019	1099	00261			
Total alocații din Fondul de rezervă						

2. În temeiul p. 1.2.3 al prezentei Decizii se modifică Decizia nr. 2/22 din 13 decembrie 2019 "Cu privire la aprobarea bugetului Primăriei comunei Vasilcău pentru anul 2020, lectura a doua", după cum urmează:

În anexa nr. 1

- La poziția "II. Cheltuieli, total cifra" se înlocuiește cu cifra
- La poziția IV "Sursele de finanțare", total cifra se înlocuiește cu cifra
- inclusiv: Soldul pe mijloace bănești la începutul perioadei, cifra se înlocuiește cu cifra

DECIZIA nr. 6.8
Din 07 august 2020

"Cu privire la executarea bugetului primăriei comunei Vasilcău pentru primul semestru al anului 2020"

În temeiul art. 14, alin.(2) lit. n) și lit. z) art.19 alin.(3) al Legii privind administrația publică locală nr.436-XVI din 28.12.2006 cu modificările și completările ulterioare, luând în considerație avizul pozitiv al comisiei de specialitate, consiliul comunal VASILCĂU,

DECIDE:

- Se ia act de raportul contabilului-șef privind executarea bugetului primăriei comunei Vasilcău pentru primul semestru al anului 2020, la venituri în sumă de lei și la cheltuieli în sumă de lei.
- Primarul comunei va întreprinde măsuri pentru a asigura îndeplinirea părții de venit a bugetului.

Președinte al ședinței

Secretarul consiliului

În cele ce urmează, trebuie de distins două situații de prelucrare a datelor cu caracter personal:

- Prelucrarea datelor cu caracter personal ale persoanelor care exercită o funcție publică.
- Prelucrarea datelor cu caracter personal ale persoanelor de către autoritatea publică și/sau persoana care exercită o funcție publică.

În cazul în care informația de interes public se contrapune cu date cu caracter personal, acest fapt nu presupune îngrădirea absolută a accesului la acestea, ci deopotrivă trebuie de aplicat măsuri adecvate de dezvăluire a datelor de către operatori, în măsura în care acest lucru este necesar și eficient într-o societate democratică.

Nimeni nu poate fi pedepsit pentru că a făcut publice anumite informații cu accesibilitate limitată, dacă dezvăluirea informațiilor nu atinge și nu poate să atingă un interes legitim legat de securitatea națională sau dacă interesul public de a cunoaște informația depășește atingerea pe care ar putea să o aducă dezvăluirea informației. Persoanele publice trebuie să asigure transparența activității sale, care va permite asigurarea unei mai bune participări a cetățenilor la procesul de decizie, garantând o mai mare legitimitate, eficacitate și responsabilitate a administrației față de cetățeni într-un sistem democratic.

Indiferent de natura informațiilor, datele cu caracter personal potrivit prevederilor legale trebuie să fie:

- prelucrate numai în scopuri legitime și clar definite;
- exacte, adecvate și pertinente;
- prelucrate în mod corect și în conformitate cu dispozițiile legale;
- prelucrate într-un mod transparent, prin informarea persoanelor vizate și respectarea drepturilor acestora;
- păstrate numai pe perioada necesară;
- prelucrate și documentate într-un mod care să demonstreze respectarea normelor privind protecția datelor;
- transferate terților doar cu obligativitatea luării unor măsuri adecvate de precauție.

Chestiunile de interes public urmează a fi gestionate prin asigurarea un proces de comunicare eficient, care are ca scop amplificarea încrederii societății în autoritățile și persoanele publice, cu ajutorul publicității, informațiilor și asigurării dreptului persoanelor de a participa în procesul decizional.